

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Фонду державного майна України

від 15.04.2019 р. № 374

ПОЛІТИКА ВЛАСНОСТІ
ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ

м. Київ

2019 рік

ЗМІСТ

1. ВСТУП	3
2. ФОНД ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ ЯК АКЦІОНЕР ТА ОРГАН УПРАВЛІННЯ ОБ'ЄКТОМ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	3
3. ОБҐРУНТУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ УЧАСТІ В СУБ'ЄКТАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	6
4. РОЗМЕЖУВАННЯ ФУНКЦІЙ ВЛАСНИКА І РЕГУЛЯТОРА.....	6
5. СТРУКТУРА КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ	6
6. ПОРЯДОК ВІДБОРУ КАНДИДАТІВ НА ЗАМІЩЕННЯ ПОСАД У ВИКОНАВЧОМУ ОРГАНІ. ВИНАГОРОДА ВИКОНАВЧОМУ ОРГАНУ. ЗВІТУВАННЯ ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ	10
7. ПОРЯДОК ВІДБОРУ КАНДИДАТІВ ДО НАГЛЯДОВИХ РАД СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	12
8. АУДИТ – ЗОВНІШНІЙ ТА ВНУТРІШНІЙ	12
9. РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ	13
10. ВИЗНАЧЕННЯ ЧІТКИХ ЦІЛЕЙ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	14
11. ОСОБЛИВО ВАЖЛИВІ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВА, ОРГАНОМ УПРАВЛІННЯ ЯКИХ Є ФОНД ТА ІНШІ СУБ'ЄКТИ ГОСПОДАРЮВАННЯ З СУМІЖНИХ З НИМИ СЕКТОРІВ.....	14

1. ВСТУП

Суб'єкти господарювання, що діють на основі лише державної власності та суб'єкти господарювання з державною часткою (далі – Суб'єкти господарювання) становлять значну частину української економіки. Кінцевим бенефіціарним власником перших та належних державі акцій (часток) в других – є український народ.

Структура власності Суб'єктів господарювання зумовлює необхідність як дотримання інтересів держави як акціонера, так і врівноваження інтересів всіх акціонерів (в тому числі держави). За таких умов організація корпоративного управління суб'єктів господарювання передбачає формування прозорої та ефективної моделі корпоративного управління, яка забезпечила б збалансування інтересів всіх учасників корпоративних відносин та активну співпрацю із зацікавленими особами (працівниками, контрагентами, державою як регулятором, громадськістю тощо).

Держава, зі своєї сторони, має бути активним власником та належним чином реалізовувати свої повноваження як орган управління / акціонер / учасник Суб'єкта господарювання.

2. ФОНД ЯК АКЦІОНЕР ТА ОРГАН УПРАВЛІННЯ ОБ'ЄКТОМ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСНОСТІ

Фонд державного майна України (далі – Фонд) як орган управління об'єктами державної власності, що знаходяться в його управлінні має здійснювати активне управління Суб'єктами господарювання, щоб забезпечити оптимальну довгострокову ефективність діяльності Суб'єктів господарювання, а у випадку прийняття рішення про приватизацію Суб'єкта господарювання чи належних державі акцій (часток) в такому Суб'єкті господарювання, – забезпечити його продаж на найбільш вигідних умовах.

Такий підхід передбачає, що Суб'єкти господарювання повинні мати, як мінімум, середньостроковий підхід до свого розвитку, бути ефективними та конкурентоспроможними, мати можливість розвиватися, як в матеріально-технічному плані, так і в науковому. Для сприяння стійкому зростанню ефективності Суб'єктів господарювання, такі суб'єкти мають повною мірою інтегрувати всесвітньо-прийнятні практики корпоративного управління, діяти згідно з правилами та методами, що застосовуються у приватних компаніях.

Враховуючи повноваження Фонду як органу державної влади, Фонд не може самостійно забезпечити та реалізувати права держави як власника / акціонера / учасника Суб'єкта господарювання, оскільки Фонд не наділений рядом ключових повноважень, необхідних для цього. Фонд позбавлений можливості впливати на формування дивідендної політики держави, відбір членів наглядових рад та голів колегіальних виконавчих органів / осіб, які здійснюють повноваження одноосібних виконавчих органів особливо важливих для економіки підприємств.

У зв'язку з цим Фонд обмежений у можливості здійснення відповідального та ефективного середньострокового планування діяльності Суб'єктів господарювання, оскільки відсутня можливість планування відрахувань на користь власника/ акціонерів/ учасників та можливість зміни складу виконавчих органів та наглядових рад таких Суб'єктів господарювання у зрозумілі та прийнятні строки. Що стосується короткострокового планування, то таке планування також обмежено тим фактом, що річні фінансові плани низки Суб'єктів господарювання підлягають затвердженню Кабінетом Міністрів України, а не органами управління (загальними зборами, наглядовою радою) таких Суб'єктів господарювання.

Наміром Фонду, на даному етапі розвитку корпоративного управління в Україні, є забезпечення якісного контролю за дотриманням Суб'єктами господарювання передбачених законодавством прав і інтересів зацікавлених осіб (тобто осіб, які мають легітимний інтерес у діяльності Товариства і до яких передусім належать працівники, акціонери, місцеві громади, органи державної влади, ділові партнери тощо). Суб'єкти господарювання мають усвідомлювати свою відповідальність перед суспільством в цілому та при здійсненні своєї діяльності мають діяти на благо суспільства та для зростання національного добробуту.

Фонд вважає, що наявність якісної, прозорої та дієвої системи корпоративного управління Суб'єктів господарювання має великий вплив на підвищення їх ринкової вартості та ефективності роботи; сприяє прибутковості та фінансовій стабільності; збільшенню довіри з боку акціонерів, кредиторів і громадськості; побудові довготривалої співпраці з контрагентами, органами влади, засобами масової інформації і суспільством в цілому.

Застосування Фондом належного корпоративного управління є передумовою для сприяння зростання економічної ефективності та конкурентоспроможності Суб'єктів господарювання.

Принципи корпоративного управління, до досягнення рівня яких має прагнути Фонд, закріплені в керівних принципах Організації економічного співробітництва та розвитку з корпоративного управління для підприємств з державною участю.

Державні підприємства та державна частка в Суб'єктах господарювання є наслідком радянського минулого України. Однією із задач Фонду в сфері корпоративного управління є зміна організаційно-правових форм в державних підприємствах на форми, які є широко вживаними в приватному секторі.

Суб'єкти господарювання, що знаходяться у сфері управління Фонду, працюють як на монопольних ринках (суб'єктами природних монополій є обласні енергорузподільчі компанії та суб'єкти, що надають послуги з тепlopостачання), так і на цілком конкурентних ринках.

Фонд як суб'єкт управління належним державі пакетом акцій діє в якості інформованого і активного власника, забезпечуючи тим самим, щоб управління Суб'єктами господарювання здійснювалося на засадах прозорості та підзвітності і з високим ступенем професіоналізму та ефективності.

Фонд як акціонер / учасник / орган управління забезпечуватиме та, в межах належного державі пакета акцій Суб'єктів господарювання, сприятиме відповідності діяльності Суб'єктів господарювання загальноприйнятним корпоративним нормам.

Фонд забезпечуватиме повну операційну незалежність для досягнення Суб'єктами господарювання своїх цілей діяльності, утримуватиметься від втручання в господарську діяльність Суб'єктів господарювання, крім реалізації своїх прав як акціонера / учасника / органа управління Суб'єкта господарювання.

Фонд забезпечуватиме невтручання в діяльність виконавчих органів та наглядових рад Суб'єктів господарювання і поважатиме їх незалежність. У взаємовідносинах з виконавчими органами та наглядовими радами Суб'єктів господарювання з декількома акціонерами / учасниками Фонд діятиме виключно як один із акціонерів / учасників, не застосовуючи свої владні повноваження.

До основних обов'язків Фонду як акціонера входить:

Участь у Загальних зборах і ефективна реалізація свого права голосу.

Сприяння у створенні наглядових рад, де більшість членів становитимуть незалежні директори, сприяння у диверсифікації складу наглядових рад, недопущення обмеження повноважень наглядових рад.

Забезпечення прозорого процесу відбору осіб, що виконують функції одноособових виконавчих органів та голів колегіальних виконавчих органів.

Забезпечення удосконалення системи звітності Суб'єктів господарювання з декількома акціонерами / учасниками, що дозволяють акціонерам / учасникам Суб'єктів господарювання вести регулярний моніторинг, перевірку і оцінку результатів діяльності Суб'єктів господарювання, а також нагляд і моніторинг щодо дотримання застосовних стандартів корпоративного управління.

Контроль розкриття Суб'єктами господарювання інформації, що підлягає публічному розкриттю.

Підтримання постійного діалогу із зовнішніми незалежними аудиторами Суб'єктів господарювання, Державною аудиторською службою та Державною фіскальною службою.

Створення (та послідовне дотримання) чіткої політики виплати винагороди членам наглядових рад та виконавчих органів Суб'єктів господарювання, яка сприятиме довго- і середньостроковим інтересам Суб'єктів господарювання та надасть можливість залучати і мотивувати кваліфікованих фахівців.

Ті Суб'єкти господарювання, що знаходяться в сфері управління Фонду та не є природними монополіями, здійснюють свою діяльність в однорідному та конкурентному середовищі, що забезпечує конкуренцію на ринку. Фонд не сприятиме діяльності Суб'єктів господарювання, що направлена на монополізацію ринків, та не використовуватиме свої владні повноваження для отримання Суб'єктами господарювання економічних переваг при здійсненні ними своєї господарської діяльності (включаючи, але не виключно звільнення від дотримання загального законодавства та податкового законодавства, отримання вигоди з будь-якої опосередкованої фінансової підтримки).

Ті Суб'єкти господарювання, що знаходяться в сфері управління Фонду та є природними монополіями, здійснюють свою діяльність не зловживаючи своїм монопольним становищем та без здійснення дискримінації певних суб'єктів на монопольному ринку.

Суб'єкти господарювання, що знаходяться в сфері управління Фонду не здійснюють діяльності, що стосується цілей державної політики та не несуть витрат, пов'язаних з такою діяльністю, а у випадку здійснення таких витрат у майбутньому, такі витрати в обов'язковому порядку мають фінансуватися державою, а інформація про такі витрати повинна підлягати публічному розкриттю.

Політика управління Суб'єктами господарювання будується на принципах, що державні органи не мають права втручатися в діяльність таких Суб'єктів господарювання (крім реалізації Фондом своїх повноважень як акціонера / учасника / органу управління), а Суб'єкти господарювання не мають права у будь-який спосіб підтримувати та спонсорувати будь-яку політичну діяльність.

Фонд визнає та поважає права зацікавлених осіб (тобто осіб, які мають законний інтерес у діяльності Суб'єктів господарювання і до яких передусім належать працівники, акціонери/учасники, місцеві громади, органи державної влади, ділові партнери тощо), передбачені законодавством або взаємними угодами.

Суб'єкти господарювання повинні звітувати про відносини із зацікавленими особами, включаючи відповідні випадки, що стосуються трудової сфери, кредиторів і контрагентів.

3. ОБҐРУНТУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ УЧАСТІ В СУБ'ЄКТАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Оцінюючи обґрунтованість державної участі в Суб'єктах господарювання варто зазначити, що Фонд як орган приватизації в середньостроковій перспективі має забезпечити продаж Суб'єктів господарювання або державної частки (державного пакета акцій) в Суб'єктах господарювання, крім тих суб'єктів, приватизація яких заборонена відповідно до закону та які не включено до переліку об'єктів державної власності, що підлягають приватизації як об'єкти малої або об'єкти великої приватизації.

На сьогодні Кабінет Міністрів України визначив Фонд органом управління низки Суб'єктів господарювання для здійснення Фондом своєї основної функціональної мети – приватизації державного майна. Перелік Суб'єктів господарювання, що входять до сфери управління Фонду та перелік об'єктів, що підлягають приватизації розміщується на веб-сайті Фонду.

Фонд здійснює управління Суб'єктами господарювання та належними державі пакетами акцій (часток) в Суб'єктах господарювання в інтересах українського народу.

Кінцевою метою участі держави в управлінні Суб'єктами господарювання є максимізація ринкової вартості Суб'єктів господарювання, яка буде досягнута за рахунок його розвитку.

Враховуючи відсутність Політики власності Держави Україна, Фонд виходить з того, що щодо державного пакета акцій буде здійснюватися два паралельних процеси, які будуть чітко відділені один від одного, перший – це процес приватизації Суб'єктів господарювання, у випадку прийняття такого рішення, та другий – управління з максимальною ефективністю та виключно в межах прав, якими наділений орган управління об'єктом державної власності або акціонер-власник відповідного пакета акцій, та без застосування своїх владних повноважень.

4. РОЗМЕЖУВАННЯ ФУНКЦІЙ ВЛАСНИКА І РЕГУЛЯТОРА

Особливість Фонду полягає в тому, що Фонд не є регулятором в сферах, в яких здійснюють діяльність Суб'єкти господарювання, органом управління яких є Фонд.

Основним питанням щодо розмежування функцій є питання розмежування функцій Фонду як органу управління Суб'єктом господарювання / акцій (часток) належних державі в такому Суб'єкті управління та органу приватизації.

Це питання врегульовано у Фонді шляхом розмежування функцій підрозділів Фонду, що забезпечують управління Суб'єктами господарювання та підрозділів, що забезпечують їх приватизацію. Врегулювати це питання на рівні регіональних відділень Фонду спрямована реформа регіональних відділень Фонду.

5. СТРУКТУРА КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ

Фондом вживаються заходи, щодо перетворення державних підприємств у акціонерні товариства. Такі дії сприяють застосуванню практик корпоративного управління, які притаманні не лише приватному сектору, а і відповідають кращим світовим практикам корпоративного управління.

Враховуючи, що основною організаційно-правовою формою Суб'єктів господарювання, по відношенню до яких Фонд виступає органом управління, є державні підприємства та акціонерні товариства, увагу Фонду, в основному, сконцентровано на вдосконаленні корпоративного управління саме в таких Суб'єктах господарювання.

Забезпечення реалізації інтересів держави здійснюється представниками Фонду у складі наглядових рад Суб'єктів господарювання та безпосередньо Фондом як акціонером (учасником) або органом управління. В останньому випадку, і особливо у випадку, коли Фонд не є єдиним учасником Суб'єкту господарювання – Фонд діє в межах прав, наданих йому як органу управління Суб'єкта господарювання чи часткою в такому Суб'єкті господарювання.

З метою досягнення збалансованості між органами управління та контролю, чіткого розподілу повноважень і розмежування їх повноважень та відповідальності, а також для захисту прав акціонерів, Фондом запроваджується чітка та прозора структура корпоративного управління Суб'єктів господарювання.

Акціонери. Акціонерами Суб'єктів господарювання визнаються фізичні і юридичні особи, а також держава в особі органу, уповноваженого управляти державним майном, або територіальна громада в особі органу, уповноваженого управляти комунальним майном, які є власниками акцій Суб'єктів господарювання.

Суб'єкти господарювання забезпечують акціонерам захист їх прав. Акціонери та Суб'єкти господарювання мають сукупність прав, визначених чинним законодавством України та їх статутами.

Акціонери не повинні зловживати наданими їм правами і здійснювати дії, які можуть заподіяти шкоду іншим акціонерам.

Суб'єкти господарювання забезпечують комунікацію між акціонерами з однієї сторони та Суб'єктом господарювання через Корпоративного секретаря, а у випадку його необрання через звернення акціонера до колегіального виконавчого органу.

Права акціонера, пов'язані з прийняттям рішення акціонером на загальних зборах реалізуються таким акціонером шляхом участі (особисто, або шляхом уповноваження третіх осіб) у загальних зборах та відповідного голосування на таких загальних зборах. Акціонер не може бути позбавлений права голосу на загальних зборах, крім випадків, встановлених законодавством України.

Крім того, акціонер не може бути необгрунтовано недопущений до участі у загальних зборах.

Враховуючи, що до складу акціонерів Суб'єктів господарювання входять Фонд як акціонер та недержавні акціонери, Суб'єкти господарювання забезпечуватимуть дотримання рівності прав всіх акціонерів і надаватимуть всім акціонерам доступ до інформації про діяльність Суб'єкта господарювання.

Вищезазначений принцип реалізується такими шляхами:

- недопущення дискримінації акціонерів в залежності від приналежності до публічного або приватного сектору. Обсяг прав акціонерів залежить лише від належного таким акціонерам пакета акцій в кожному конкретному Суб'єкті господарювання;
- забезпечення однакового і одночасного розкриття інформації перед усіма акціонерами;
- сприяння участі міноритарних акціонерів у загальних зборах, у тому числі голосування шляхом кумулятивного голосування за обрання персонального складу наглядової ради.

Загальні збори. Загальні збори є вищим органом управління Суб'єктами господарювання. Компетенція загальних зборів визначається відповідно до чинного законодавства України та статуту Суб'єкта господарювання. Загальні збори можуть вирішувати будь-які питання діяльності Суб'єкта господарювання, крім тих, що віднесені до виключної компетенції

наглядової ради відповідно до вимог законодавства України або статуту Суб'єкта господарювання.

Порядок підготовки та проведення загальних зборів забезпечує однакове ставлення до всіх акціонерів та регламентується статутом Суб'єкта господарювання.

Суб'єкти господарювання мають організувати проведення загальних зборів таким чином, щоб акціонери мали можливість належним чином підготуватися до участі у них, отримати необхідну інформацію для прийняття рішень, їх участь не була пов'язана із великими матеріальними та часовими витратами, забезпечуючи рівне ставлення до усіх акціонерів, незалежно від кількості належних їм акцій.

Інформація, що стосується загальних зборів, розкривається у порядку, визначеному чинним законодавством України та статутом Суб'єктів господарювання, і має бути достатньою та актуальною для використання її при підготовці для участі акціонера у загальних зборах.

Суб'єкти господарювання мають сприяти та заохочувати акціонерів надавати свої пропозиції до проекту порядку денного загальних зборів та необгрунтовано не обмежувати реалізацію цього права акціонерами. Суб'єкти господарювання мають діяти виходячи з принципу максимального включення пропозицій акціонерів до проекту порядку денного, крім випадків подання таких пропозицій з порушенням норм чинного законодавства.

Суб'єкти господарювання мають забезпечувати право акціонерів Суб'єкта господарювання на скликання загальних зборів у випадку ігнорування наглядовою радою законних вимог акціонерів про скликання загальних зборів. Порядок скликання таких зборів акціонерами регламентовано статутом Суб'єктів господарювання.

Крім того, Суб'єкти господарювання забезпечуватимуть компенсацію проведення таких загальних зборів акціонерами, в порядку та спосіб, визначений рішенням загальних зборів.

Наглядова рада. Наглядова рада є колегіальним органом, що здійснює захист прав акціонерів Суб'єктів господарювання і в межах компетенції, визначеної їх статутом та Законом України «Про акціонерні товариства», здійснює управління юридичною особою, а також контролює та регулює діяльність виконавчого органу.

Наглядова рада усвідомлює свою відповідальність перед акціонерами та іншими зацікавленими особами, сумлінно і компетентно виконує свої обов'язки з управління та контролю за його діяльністю, забезпечуючи не тільки збереження, а й збільшення вартості активів Суб'єктів господарювання, захист і можливість реалізації акціонерами своїх прав, а також рівність їх прав.

З метою ефективного управління майном Суб'єктів господарювання, а також контролю за діяльністю виконавчого органу, наглядова рада наділена значними управлінськими та контрольними функціями, що полягають у тому числі щодо надання згоди на вчинення не типових для поточної господарської діяльності Суб'єктів господарювання правочинів. Дана функція не покликана зменшити ефективність та оперативність діяльності виконавчого органу, а лише направлена на унеможливлення зловживання з боку посадових осіб Суб'єктів господарювання своїми повноваженнями, і, як результат, на захист прав акціонерів таких Суб'єктів господарювання. Наглядова рада має право призначати і звільняти з посади голову та членів виконавчого органу, а також визначати рівень їх винагороди, що відповідатиме довгостроковим інтересам Суб'єкта господарювання.

Компетенція, порядок роботи, права, обов'язки та відповідальність наглядової ради визначається чинним законодавством України та статутом Суб'єкта господарювання.

Наглядову раду очолює голова наглядової ради, який забезпечує ефективну організацію діяльності наглядової ради та її взаємодію з іншими органами та посадовими особами Суб'єкта господарювання. Голова наглядової ради відповідальний за ефективне проведення засідань наглядової ради і, при необхідності, з іншими членами наглядової ради діє як сполучна ланка для комунікацій з акціонерами Суб'єкта господарювання.

Члени наглядової ради виконують свої обов'язки добросовісно, чесно та виключно в інтересах Суб'єкта господарювання та його акціонерів, не розголошують інформацію з обмеженим доступом, яка стала відомою їм у зв'язку з виконанням функцій члена наглядової ради, а також не використовують її у своїх інтересах або в інтересах третіх осіб.

З метою здійснення ефективного загального керівництва та контролю за фінансово-господарською діяльністю Суб'єкта господарювання, а також належного виконання наглядовою радою своїх обов'язків, члени наглядової ради повинні мати належну професійну придатність, кваліфікацію, освіту, досвід та ділову репутацію. Додаткові вимоги до членів наглядової ради встановлюються чинним законодавством України.

Для забезпечення об'єктивного та неупередженого контролю за діяльністю виконавчого органу та забезпечення ефективного управління в інтересах усіх акціонерів до складу наглядової ради мають обиратися незалежні члени (директори).

Незважаючи на те, що до складу наглядової ради обираються також представники акціонера і на той факт, що акціонер не може бути обмежений в праві вносити на розгляд загальних зборів пропозиції щодо кандидатур до складу наглядової ради, Фонд у своїй діяльності практикуватиме номінування кандидатур до складу наглядової ради головним чином з урахуванням їх кваліфікації.

Наглядова рада має розробити звіт щорічної оцінки результатів своєї діяльності та щороку проводити належним чином структуровану оцінку результатів своєї діяльності та ефективності.

Комітети наглядової ради. Наглядова рада може створювати з числа членів наглядової ради постійні або тимчасові комітети. Для підвищення ефективності своєї діяльності та для попереднього розгляду окремих питань, які потребують більш детального вивчення, наглядова рада має право створити постійні чи тимчасові комітети з числа членів наглядової ради. Комітети наглядової ради мають право залучати для фахових консультацій юристів, фінансових та інших експертів за рішенням відповідного комітету.

Комітети утворюються за рішенням наглядової ради. Рішення про утворення комітетів та про перелік питань, які передаються йому для вивчення і підготовки, приймаються наглядовою радою. Кожен комітет має своє положення про комітет, яке затверджується Наглядовою радою. Положення про комітет обов'язково містить перелік питань, вирішення яких належать до повноважень такого комітету.

Наглядова рада приймає рішення з питань, що належать до компетенції відповідних комітетів, виключно на підставі і в межах пропозицій відповідного комітету.

Корпоративний секретар. Корпоративний секретар є особою, яка відповідає за взаємодію Суб'єкта господарювання з акціонерами, органами управління Суб'єкта господарювання та інвесторами. Корпоративний секретар обирається та відзивається наглядовою радою за пропозицією голови наглядової ради.

Наглядова рада, виконавчий орган та інші органи й посадові особи Суб'єкта господарювання зобов'язані надавати Корпоративному секретарю на його вимогу вичерпну та достовірну інформацію, необхідну для виконання покладених на нього обов'язків.

До обрання наглядовою радою Корпоративного секретаря взаємодію Суб'єкта господарювання з акціонерами та/або інвесторами забезпечує голова виконавчого органу Суб'єкта господарювання через підпорядковані йому підрозділи та/або посадових осіб.

Виконавчий орган. Керівництво поточною діяльністю Суб'єкта господарювання здійснює виконавчий орган Суб'єкта господарювання.

Виконавчий орган може бути одноособовий або колегіальний.

Очолює та керує діяльністю колегіального виконавчого органу – Генеральний директор (Голова правління, Директор).

Одноособовий виконавчий орган та члени колегіального виконавчого органу обираються та повноваження їх припиняються наглядовою радою.

Виконавчий орган підзвітний загальним зборам і наглядовій раді, організовує виконання їх рішень. Компетенція, порядок роботи, права, обов'язки та відповідальність виконавчого органу визначається чинним законодавством України та статутом Суб'єкта господарювання.

З метою забезпечення ефективного управління Суб'єкта господарювання виконавчий орган Суб'єкта господарювання наділяється високим ступенем самостійності. Наглядова рада та акціонери не обмежують можливості виконавчого органу оперативно вирішувати питання основної поточної діяльності Суб'єкта господарювання враховуючи економічну кон'юнктуру, яка може змінюватися.

Виконавчий орган усвідомлює свою відповідальність перед акціонерами та вважає своєю головною метою сумлінне та компетентне виконання обов'язків із здійснення управління поточною діяльністю Суб'єкта господарювання, що забезпечує довгострокову прибутковість та інвестиційну привабливість такого Суб'єкта господарювання.

Ревізійна комісія. Для проведення перевірки фінансово-господарської діяльності Суб'єкта господарювання загальні збори можуть обирати ревізійну комісію. У випадку необрання ревізійної комісії, її повноваження відповідно до договору може виконувати визначений загальними зборами зовнішній (незалежний) аудитор (аудиторська фірма).

Завдання ревізійної комісії полягає у здійсненні планових та позапланових перевірок фінансово-господарської діяльності Суб'єкта господарювання, його відокремлених підрозділів, а також службових розслідувань за фактами виявлених порушень. Ревізійна комісія діє на підставі статуту Суб'єкта господарювання та чинного законодавства України.

6. ПОРЯДОК ВІДБОРУ КАНДИДАТІВ НА ЗАМІЩЕННЯ ПОСАД У ВИКОНАВЧОМУ ОРГАНІ. ВИНАГОРОДА ВИКОНАВЧОМУ ОРГАНУ. ЗВІТУВАННЯ ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ

Відбір кандидатів на заміщення вакантних посад у виконавчому органі. Відбір кандидатів на заміщення вакансій голови колегіального виконавчого органу, або особи, що здійснює функції одноособового виконавчого органу здійснюється Фондом як правило на конкурсних засадах, а на заміщення вакантних посад керівників підприємств, що мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави і вартість активів якого за даними останньої фінансової звітності або річний розмір чистого доходу якого перевищує 200 млн. гривень виключно на конкурсних засадах.

Для проведення конкурсу Фондом створена постійна конкурсна комісія Фонду державного майна України з проведення конкурсного відбору керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки. Дана комісія здійснює аналіз конкурсної

документації, наданої кандидатами на заміщення вакантних посад, та обирає найкращого кандидата на заміщення такої вакантної посади.

Враховуючи положення постанови Кабінету Міністрів України від 03.09.2008 № 777 «Про проведення конкурсного відбору керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки», відбір керівників особливо важливих для економіки підприємства здійснюється комітетом з питань призначень, що створюється при Кабінеті Міністрів України.

Таким чином, наглядові ради таких Суб'єктів господарювання можуть реалізувати свої повноваження з призначення голови колегіального виконавчого органу, або особи, що здійснює функції одноособового виконавчого органу, що закріплені в статуті, виключно після проведення відбору комітетом з питань призначень.

Призначення осіб до складу колегіального виконавчого органу здійснюється за поданням голови такого органу.

Винагорода виконавчому органу. Розмір винагороди особі, що здійснює функції голови виконавчого органу або членів колегіального виконавчого органу відображається у контракті з такою (такими) особою (особами). Визначення розміру такої винагороди здійснюється з урахуванням Кодексу законів про працю України, Закону України «Про оплату праці», постанови Кабінету Міністрів України «Про умови і розміри оплати праці керівників підприємств, заснованих на державній, комунальній власності, та об'єднань державних підприємств» від 19 травня 1999 року № 859, рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Вимог до положення про винагороду та звіту про винагороду членів наглядової ради та виконавчого органу акціонерного товариства» від 25 вересня 2018 року № 659 та статуту Суб'єкта господарювання.

Для встановлення основних принципів формування політики винагород за виконання виконавчим органом своїх повноважень та обов'язків на займаних посадах, порядку встановлення та визначення розміру винагороди, порядку і строків виплати цих винагород, їх зміни та/або скасування наглядова рада Суб'єкта господарювання може затвердити положення про винагороду виконавчого органу. У випадку коли прийняття такого положення є обов'язковим – наглядова рада в обов'язковому порядку приймає таке положення.

Положення про винагороду виконавчого органу має бути спрямоване на стимулювання результативної та ефективної діяльності виконавчого органу з метою сприяння Суб'єкту господарювання в досягненні своєї бізнес-стратегії, прибутковості, довгостроковим інтересам і стабільності, забезпечення захисту інтересів акціонерів такого Суб'єкту господарювання.

Звітування виконавчого органу. Згідно із запровадженою корпоративною структурою, що діє на Суб'єктах господарювання з державною часткою виконавчий орган зобов'язаний звітувати перед наглядовою радою щоквартально про результати роботи за минулий квартал та щорічно про результати роботи за рік.

За результатами звіту виконавчого органу за рік, наглядова рада має затвердити заходи за результатами розгляду такого звіту. У свою чергу загальні збори мають прийняти рішення за наслідками розгляду звіту виконавчого органу.

Що стосується звітування виконавчого органу некорпоративованих Суб'єктів господарювання, то заслуховування їх звітів здійснюється на створеній Фондом комісії з питань фінансово-економічного аналізу діяльності Суб'єктів господарювання.

7. ПОРЯДОК ВІДБОРУ КАНДИДАТІВ ДО НАГЛЯДОВИХ РАД СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

На момент затвердження цієї Політики власності всі Суб'єкти господарювання, що мають організаційно-правову форму «акціонерне товариство» (крім тих, щодо яких порушено провадження у справах про банкрутство та введено процедуру санації або ліквідації) мають функціонуючі наглядові ради.

Фонд послідовно дотримується політики надання наглядовим радам широких управлінських та контрольних функцій, шляхом наділення низкою повноважень, що закріплено в статутах таких Суб'єктів господарювання.

На момент затвердження цієї Політики власності наглядові ради Суб'єктів господарювання не мають незалежних членів у своєму складі.

Всі члени наглядових рад Суб'єктів господарювання, що перебувають у сфері управління Фонду, які обрані як представники акціонера - Держави Україна в особі собі Фонду, є посадовими особами Фонду.

Враховуючи положення постанови Кабінету Міністрів України від 10 березня 2017 р. № 142 «Деякі питання управління державними унітарними підприємствами та господарськими товариствами, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі», відбір незалежних членів наглядових рад особливо важливих для економіки підприємства здійснюється комітетом з питань призначень, що створюється при Кабінеті Міністрів України, згідно з вимогами постанови Кабінету Міністрів України від 03 вересня 2008 р. № 777 «Про проведення конкурсного відбору керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки».

8. АУДИТ – ЗОВНІШНІЙ ТА ВНУТРІШНІЙ

Внутрішній аудит. Відповідно до вимог законодавства України та кращих практик корпоративного управління однією з пріоритетних задач Фонду є створення повноцінної функціонуючої системи внутрішнього контролю на Суб'єктах господарювання, яка спрямована на забезпечення порядку здійснення і досягнення цілей внутрішнього контролю в таких Суб'єктах господарювання.

Метою запровадження системи внутрішнього контролю є створення внутрішнього механізму захисту від потенційних помилок, порушень, втрат та збитків, для забезпечення надійності, законності, ефективності, а також безпеки діяльності Суб'єктів господарювання в цілому.

Суб'єкти господарювання мають забезпечити функціонування системи внутрішнього контролю шляхом:

- контролю посадових осіб органів Суб'єктів господарювання за дотриманням законодавства України та внутрішніх актів Суб'єктів господарювання;
- розподілу обов'язків під час здійснення діяльності Суб'єктами господарювання;
- контролю за інформаційною безпекою та обміном інформацією;
- впровадження процедур внутрішнього контролю;
- проведення моніторингу системи внутрішнього контролю;
- впровадження процедур внутрішнього аудиту.

Так, статутами більшості акціонерних товариств, акціями яких управляє Фонд, передбачено створення Служби внутрішнього аудиту або наявність посади внутрішнього аудитора. Запровадження та ліквідація посади внутрішнього аудитора або Служби внутрішнього аудиту віднесено до компетенції наглядової ради. Крім того, до повноважень наглядової ради віднесено:

- призначення на посаду та звільнення з посади внутрішнього аудитора Товариства, призначення на посади та звільнення осіб з посад Служби внутрішнього аудиту;
- визначення організаційної структури Служби внутрішнього аудиту;
- затвердження умов трудових договорів, що укладаються з працівниками Служби внутрішнього аудиту (з внутрішнім аудитором), включаючи голову, встановлення розміру їхньої винагороди, у тому числі заохочувальних та компенсаційних виплат. Внутрішній аудитор / Служба внутрішнього аудиту звітує перед виконавчим органом та наглядовою радою, а в своїй діяльності підконтрольна наглядовій раді.

Зовнішній аудит. Фонд прагне, щоб річна фінансова звітність Суб'єктів господарювання в обов'язковому порядку проходила незалежний зовнішній аудит, заснований на стандартах високої якості. Реалізація окремих процедур здійснення державного контролю не замінює собою проведення незалежного зовнішнього аудиту.

На даному етапі Фондом забезпечено щорічне проведення незалежного зовнішнього аудиту на всіх економічно активних Суб'єктах господарювання, крім тих, що відносяться до ряду малих підприємств та мають організаційно-правову форму «державні підприємства».

Метою запровадження зовнішнього аудиту є отримання від кваліфікованого зовнішнього незалежного аудитора об'єктивних, реальних і точних відомостей про аудовані Суб'єкти господарювання.

Проведення зовнішнього аудиту, на рівні з внутрішнім аудитом та належним рівнем розкриття інформації також сприятиме формуванню у широкій громадськості об'єктивного сприйняття інформації про кожний окремий Суб'єкт господарювання.

9. РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ

Фонд забезпечує дотримання Суб'єктами господарювання високих стандартів прозорості інформації, розкриваючи інформацію в обсязі не меншому ніж суб'єкти господарювання приватного сектору, а також дотримання Суб'єктами господарювання міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

На даному етапі Фондом забезпечено вищезазначене розкриття інформації стосовно всіх Суб'єктів господарювання, що віднесені до особливо важливих для економіки підприємств. В середньострокових планах поширити дану практику на всі економічно активні Суб'єкти господарювання, щодо яких Фонд виступає органом управління.

Інформація про Суб'єктів господарювання розкривається відповідно до вимог законодавства України та статутів Суб'єктів господарювання з періодичністю, що забезпечує своєчасне повідомлення зацікавлених осіб про суттєві зміни, що стосуються діяльності Суб'єктів господарювання.

Інформаційна політика Суб'єктів господарювання спрямована на якісне та прозоре управління такими Суб'єктами господарювання відповідно до міжнародних стандартів, досягнення найбільш повної реалізації прав акціонерів / учасників та інших зацікавлених осіб на отримання інформації, яка може істотно вплинути на прийняття ними інвестиційних та управлінських рішень.

Найпоширенішим засобом розкриття інформації про Суб'єктів господарювання є публічний річний звіт, а також розкриття інформації на веб-сайтах Суб'єктів господарювання та Фонду.

10. ВИЗНАЧЕННЯ ЧІТКИХ ЦІЛЕЙ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Визначення чітких цілей діяльності Суб'єктів господарювання здійснюється щороку на загальних зборах акціонерів. Суб'єкти господарювання, органом управління якими є Фонд, мають виключно комерційні функції.

11. ОСОБЛИВО ВАЖЛИВІ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВА, ОРГАНОМ УПРАВЛІННЯ ЯКИХ Є ФОНД ТА ІНШІ СУБ'ЄКТИ ГОСПОДАРЮВАННЯ З СУМІЖНИХ З НИМИ СЕКТОРІВ

На момент затвердження цієї Політики власності Фонд є органом управління наступних Суб'єктів господарювання, що відносяться до особливо важливих для економіки підприємств:

- АТ «Турбоатом», частка держави 75,22%;
- ПАТ «Центренерго», частка держави 78,29%;
- АТ «Харківобленерго», частка держави 65%;
- ПАТ «Запоріжжяобленерго», частка держави 60,25%;
- АТ «Миколаївобленерго», частка держави 70%;
- АТ «Хмельницькобленерго», частка держави 70,01%;
- ПАТ «Суміхіпром», частка держави 99,99%;
- АТ «Одеський припортовий завод», частка держави 99,57%;
- АТ «Криворізька теплоцентраль», частка держави 99,98%;
- ДП «Севродонецька ТЕЦ».

Оператори системи розподілу (регіональні розподільчі компанії).

АТ «Харківобленерго», ПАТ «Запоріжжяобленерго», АТ «Миколаївобленерго», АТ «Хмельницькобленерго» разом з ПАТ «Черкасиобленерго» та ВАТ «Тернопільобленерго», органом управління якими також є Фонд, є операторами відповідних регіональних розподільчих мереж.

Вищезазначені Суб'єкти господарювання, за виключенням АТ «Харківобленерго», є власниками відповідних регіональних постачальників універсальних послуг.

Основними організаційними цілями вищезазначених Суб'єктів господарювання є впровадження положень Закону України «Про ринок електричної енергії» та поступове відокремлення функцій оператора системи розподілу від інших функцій. Зокрема, такі заходи передбачають відсутність у володінні таких Суб'єктів господарювання акцій (часток) суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність з виробництва та/або постачання електричної енергії. Такі заходи мають бути в повній мірі завершені до 11.06.2020.

Виконання цих заходів передбачає перегляд структури активів таких Суб'єктів господарювання та визначення найбільш ефективних способів управління ними.

Крім того, Фонд, як мажоритарний акціонер вищезазначених Суб'єктів господарювання, при здійсненні управління належними державі акціями цих Суб'єктів господарювання виходить з таких цілей, що їх необхідно досягнути таким Суб'єктам господарювання:

ВАТ «Тернопільобленерго» – максимально оперативне вирішення питання забезпечення існування акцій товариства в бездокументарній формі.

АТ «Харківобленерго» – у зв'язку з неналежним рівнем розрахунків КП «Харківводоканал» та КП «Харківські теплові мережі» був порушений режим нормальної роботи товариства – виникли прострочені зобов'язання зі сплати ПДВ, товариством не виконувалася інвестиційна програма. На даному етапі, у зв'язку із вжитими заходами, режим роботи був налагоджений і необхідним на цьому етапі є погашення податкової заборгованості та відновлення виконання інвестиційної програми, а також стягнення заборгованості перед АТ «Харківобленерго» з КП «Харківводоканал» та КП «Харківські теплові мережі».

ПАТ «Запоріжжяобленерго» – у зв'язку з неналежним рівнем розрахунків ТОВ «Запорізький титано-магнієвий комбінат», ПАТ «Запорізький завод феросплавів» та ДП «Кремнійполімер» був порушений режим нормальної роботи товариства – виникли заборгованість із виплати заробітної плати, заборгованість перед ДП «Енергоринок», прострочені зобов'язання зі сплати ПДВ, у зв'язку з чим ПАТ «Запоріжжяобленерго» не виконувалася інвестиційна програма. На даному етапі, у зв'язку із вжитими заходами, режим роботи був налагоджений і необхідним на цьому етапі є повне погашення заборгованості із виплати заробітної плати, податкової заборгованості, погашення заборгованості перед ДП «Енергоринок» та відновлення виконання інвестиційної програми, а також стягнення заборгованості перед ПАТ «Запоріжжяобленерго» з ТОВ «Запорізький титано-магнієвий комбінат», ПАТ «Запорізький завод феросплавів» та ДП «Кремнійполімер».

ПАТ «Черкасиобленерго» – стосовно Суб'єкта господарювання порушено провадження у справі про банкрутство та відкрито процедуру розпорядження майном боржника. Основним завданням на даному етапі є вжиття заходів щодо закриття провадження у справі про банкрутство. Крім того, у зв'язку з неналежним рівнем розрахунків ПАТ «Азот» був порушений режим нормальної роботи ПАТ «Черкасиобленерго» – виникли заборгованість із виплати заробітної плати, заборгованість перед ДП «Енергоринок», прострочені зобов'язання зі сплати ПДВ, Суб'єктом господарювання не виконувалася інвестиційна програма. На даному етапі, у зв'язку із вжитими заходами, режим роботи був налагоджений і необхідним на цьому етапі є погашення податкової заборгованості, погашення заборгованості перед ДП «Енергоринок» та відновлення виконання інвестиційної програми, а також стягнення заборгованості перед товариством з ПАТ «Азот».

Теплова енергетика. Теплоенергетичний сегмент в управлінні Фонду представлений ПАТ «Центренерго», мажоритарним акціонером якого є держава в особі Фонду.

Стосовно Суб'єкта господарювання порушено провадження у справі про банкрутство та відкрито процедуру розпорядження майном боржника. Основним завданням на даному етапі є вжиття заходів щодо закриття провадження у справі про банкрутство.

Основними організаційними цілями Суб'єкта господарювання є впровадження положень Закону України «Про ринок електричної енергії» в частині запровадження з 11.06.2020 нової моделі оптового ринку електричної енергії.

Тепло / теплоелектроцентралі. Фонд є органом управління наступних Суб'єктів господарювання, що задіяні в теплопостачанні населених пунктів, в яких вони розташовані – АТ «Криворізька ТЦ», ДП «Севєродонецька ТЕЦ», ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ», АТ «Херсонська ТЕЦ», АТ «Дніпровська ТЕЦ» та ПАТ «Одеська ТЕЦ». Всі вищезазначені Суб'єкти господарювання, крім АТ «Криворізька ТЦ», здійснюють комбіноване виробництво теплової та електричної енергії.

На момент затвердження цієї Політики власності, щодо всіх вищезазначених Суб'єктів господарювання, стосовно яких було порушено провадження у справах про банкрутство, такі провадження закриті на підставі відповідних клопотань Фонду. Наступним етапом

Фонд вбачає реструктуризацію заборгованості вищезазначених Суб'єктів господарювання за спожиті енергоносії в порядку, передбаченому Законом України «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення за спожиті енергоносії» від 03.11.2016 № 1730 в частині, що не була реструктуризована на даний момент. Паралельним процесом є проведення роботи зі стягнення заборгованості вищезазначеними Суб'єктами господарювання зі своїх боржників, основними з яких є відповідні комунальні підприємства.

Основними організаційними цілями вищезазначених Суб'єктів господарювання є впровадження положень Закону України «Про ринок електричної енергії» в частині запровадження з 11.06.2020 нової моделі оптового ринку електричної енергії та забезпечення конкурентної ціни на електричну енергію власного виробітку з 01.07.2024.

Енергетичне машинобудування. Машинобудівельний сегмент в управлінні Фонду представлений АТ «Турбоатом», мажоритарним акціонером якого є держава в особі Фонду.

Основними цілями Суб'єкта господарювання на даному етапі є підтримка сталого розвитку, закріплення на традиційних ринках та розширення ринків збуту продукції власного виробництва.

Хімічна промисловість. Фонд є органом управління таких Суб'єктів господарювання, що здійснюють випуск хімічної продукції, а саме мінеральних добрив, як ПАТ «Суміхімпром» та АТ «Одеський припортовий завод».

Стосовно ПАТ «Суміхімпром» порушено провадження у справі про банкрутство та відкрито процедуру санації боржника, у зв'язку з чим у акціонерів Суб'єкта господарювання відсутні дієві механізми управління Суб'єктом господарювання. Основним завданням на даному етапі є вжиття заходів щодо закриття провадження у справі про банкрутство, після чого будуть розроблятися плани та вживатися заходи, пов'язані з операційною діяльністю Суб'єкта господарювання.

АТ «Одеський припортовий завод» обтяжено боргами, що виникли в 2012-2013 роках перед постачальником природного газу. Наявність даних боргів ускладнює здійснення ефективної господарської діяльності Суб'єктом господарювання. Крім того, у зв'язку з наявною заборгованістю перед НАК «Нафтогаз України» для АТ «Одеський припортовий завод» застосовується законодавче обмеження на купівлю природного газу у іншого постачальника ніж НАК «Нафтогаз України». НАК «Нафтогаз України» ухиляється від виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 № 1018 «Про погодження реструктуризації боргу публічного акціонерного товариства «Одеський припортовий завод» перед національною акціонерною компанією «Нафтогаз України», що не дає змоги АТ «Одеський припортовий завод» здійснювати самостійну закупівлю основної сировини – природного газу. У зв'язку з цим, Суб'єктом господарювання обрано модель по роботі з переробки давальницької сировини. Але у зв'язку з несприятливою кон'юнктурою зовнішнього ринку аміаку та карбаміду та внутрішньої ціни на природний газ, забезпечити постійне функціонування Суб'єкта господарювання не вдалося.

На даному етапі Фонд вбачає основною задачею пошук та реалізацію шляхів, направлених на налагодження роботи Суб'єкта господарювання на безбитковому рівні, а також забезпечення безперебійної роботи комплексу з прийому та охолодження аміаку, що надає послуги оператору аміакопроводу ДП «Укрхімтрансаміак».

**Директор Департаменту управління
державними підприємствами та
корпоративними правами держави**

О. ВІЗІР